

HAMSTERI

Hamsterit ovat lemmikkijyrsijöistä kaikkein yleisimpiä. Hamstereita pidetään lemmikkina useita lajeja. Kultahamsterin eli syyrialaisen hamsterin lisäksi on olemassa neljää kääpiöhamsterilajia: venäjänkääpiöhamsteri talvikkoja, campbelleja ja roborovskeja sekä kiinankääpiöhamstereita. Lajit eroavat toisistaan paitsi koon ja ulkomuodon myös luonteen ja sosiaalisuuden suhteen. Kultahamsteri elää luonnossa Kaakkois-Euroopassa, Turkissa ja Lähi-Idässä. Kääpiöhamsterit sen sijaan ovat kotoisin Pohjois-Aasiasta sekä Pohjois-Kiinan ja Mongolian aavikoilta. Venäjänkääpiöhamsterilajit ovat läheistä sukua keskenään ja myös risteytyvät. Eri lajeja ei kuitenkaan pidä asuttaa tai risteyttää keskenään. Hamsterit ovat pääasiassa yöeläimiä, eli ne heräävät touhuihinsa vasta illan tullen. Ne ovat yleensä rauhallisia ja helppoja käsitellä. Hamsterit voivat kuitenkin purra jos niitä häiritään niiden nukkuessa. Hamstereiden kyky hahmottaa etäisyyksiä on hyvin rajallinen, joten niitä käsitellessä on varottava etteivät ne pääse hyppäämään korkealta. Kaikilla hamstereilla on poskissaan poskipussit, joihin ne keräävät löytämäänsä ravintoa varastoidakseen sen myöhemmin pesäänsä. Hamsterit ovat lähes hännättömiä, niillä on vain pieni hännän töpö. Poikkeuksena ovat kiinankääpiöhamsterit, joilla on selvä joskin lyhyt häntä. Hamsterit elävät 1-3 vuotta.

LAJIEN OMINAISPIIRTEITÄ

Kultahamsterit

Kultahamstereita pidetään lemmikkeinä kaikkein eniten. Niitä on olemassa monia eri turkki- ja värimuunnoksia, joiden joukosta jokainen löytää mieleisensä. Kultahamsterit ovat varsin helppoja käsitellä. Kultahamsteri on hamsterilajeista myös suurin. Kultahamsteri on täysin erakko, eli ne asuvat aina yksin. Kultahamstereita ei saa koskaan asuttaa yhdessä.

Venäjänkääpiöhamsteri talvikko

Venäjänkääpiöhamsteri talvikkoja on olemassa neljää eri värimuunnosta: normaali, safiiri, helmiäinen sekä helmiäissafiiri. Talvikot eivät ole kovin sosiaalisia. Ne ovat helppoja käsitellä eivätkä yleensä pure. Luonnossa päivän lyhentyessä ja lämpötilan laskiessa talvikot vaihtavat turkkinsa väriä lähes valkoiseksi. Luonnonoloissa tämä toimii suojavärinä talven aikana. Vankeudessa talvikot eivät yleensä vaihda väriä. Sisuuntunut talvikko pitää erikoista narisevaa ääntä joka saattaa olla varsin kuuluva. Talvikko on kääpiölajeista suosituin helpon käsiteltävyytensä ja lisääntymisensä vuoksi.

Venäjänkääpiöhamsteri campbelli

Campbelleista eri värimuunnoksia on useita. Campbellit ovat toisiaan kohtaan sosiaalisempia kuin talvikot, mutta ovat herkkiä puremaan ihmistä. Pureskailuvaisuutta on yritetty vähentää jalostuksella, sillä ominaisuus on perinnöllistä. Campbell ei ole paras mahdollinen lemmikki lapselle juuri puremisherkkyytensä vuoksi.

Venäjänkääpiöhamsteri roborovskit

Roborovskeja on nykyisin kahta väriä: normaali ja husky. "Robot" ovat veikeän näköisiä viiksekkäine olemuksineen. Roborovskit ovat varsin vilkkaita ja niitä on joskus vaikea saada kesyyntymään. Roborovskit ovat sosiaalisia ja viihtyvät keskenään.

Kiinankääpiöhamsterit

Kiinankääpiöhamstereista löytyy normaalin villiväriytyksen lisäksi myös laikukas muunnos. Kiinankääpiöhamsterit ovat luonteeltaan varsin erakkoja eivätkä helposti hyväksy toisiaan. Kiinankääpiöhamsterilla on selvä häntä. Kiinankääpiöhamsterit ovat hyvin vilkkaita ja siksi haasteellisia käsiteltäviä. Ne takertuvat erikoisesti sormeen kädellä pidettäessä. Luonteeltaan kiinankääpiöhamsterit ovat kilttejä mutta arkoja.

UROS VAI NAARAS – YKSI VAI KAKSI?

Sukupuolten välillä ei hamstereissa ole suurta eroa. Etenkin kultahamstereiden kohdalla urokset ovat kuitenkin pehmeämpiä luonteeltaan kuin naaraat. Naaraista myös erittyy enemmän hienoista ominaistuuksia, joka ei tosin ole häiritsevää. Naaraat kasvavat usein uroksia suuremmiksi. Jos haluat pitkäkarvaisen kultahamsterin, kannattaa hankkia uros, sillä niiden turkki on huomattavasti pidempi kuin naarailla. Kultahamstereita voi aina sijoittaa vain yhden häkkiin. Kääpiöhamsterit sen sijaan ovat enemmän tai vähemmän sosiaalisia. Venäjänkääpiöhamsteri campbellit ja roborovskit ovat kaikkein sosiaalisimpia, talvikot ja kiinankääpiöhamsterit sen sijaan ovat aggressiivisempia toisiaan kohtaan. Sosiaaliset kääpiöhamsterilajit viihtyvät samaa sukupuolta olevissa pareissa tai pienissä ryhmissä. Nuoret kääpiöhamsterit on varsin helppo totuttaa toisiinsa. Yhdessä kasvaneet sisarukset tulevat myös toimeen yhdessä, samoin emo ja tyttäret tai isä ja pojat. Kahta aikuista samaa sukupuolta olevaa kääpiöhamsteria ei enää voi totuttaa toisiinsa. Usein urokset hyväksyvät toisensa paremmin kuin naaraat. Joskus yhdessä asuneet kääpiöhamsterit saattavat ajan kanssa alkaa tappelemaan, jolloin ne täytyy erottaa toisistaan.

HAMSTERI TULEE KOTIIN

Ennen kuin haet hamsterin uuteen kotiinsa, sisusta sille häkki valmiiksi sopivaan paikkaan. Anna tulokkaan tutkia uutta kotiaan aluksi rauhassa. Kun

hamsteri on asettunut taloksi, voit alkaa iltaisin seurustelemaan sen kanssa. Pienet makupalat kädestä tarjottuina ovat hamstereiden mieleen. Hamsterit kesyyntyvät suhteellisen nopeasti, riippuen siitä kuinka paljon niitä on poikasena käsitelty.

HAMSTERIN KÄSITTELY

Hamsterin tulee antaa nukkua rauhassa kunnes se itse päättää herätä. Pesästään herätetty hamsteri puree helposti häiritsijäänsä. Tämä kannattaa tehdä selväksi perheen lapsillekin jo heti alkuvaiheessa. Illan tullen hamsterit ovat valmiita seurustelemaan omistajansa kanssa. Hamsteri nostetaan käteen tukevalla otteella. Hamsteria ei kuitenkaan saa puristaa. Ole varovainen ettei hamsteri pääse hyppäämään kädestäsi lattialle. Huomaa että venäjänkääpiöhamsteri campbellit vaativat jatkuvaa käsittelyä pysyäkseen kesyinä.

HÄKKI JA TARVIKKEET

Hamsterille sopivia asumuksia ovat häkki, terraario tai vanha verkkokantinen akvaario. Häkki tai terraario sijoitetaan vedottomaan paikkaan, johon aurinko ei paista suoraan mihinkään aikaan päivästä. Älä sijoita hamsterin asumusta television tms. lähelle. Kultahamsterit kiipeilevät mielellään, joten niille häkki on ihan hyvä ratkaisu. Häkin kannattaa olla mahdollisimman tilava ja siinä voi mielellään olla kaksi kerrosta. Sopiva pintojen väli kultahamsterille on 10 mm. Toinen hyvä vaihtoehto kultahamsterin asumukseksi on esim. Duna-terraario. Etenkin jos hamsteri järsii kovasti häkin kaltereita, voi terraario olla parempi vaihtoehto. Terraariossa myös kuivikkeet pysyvät paremmin. Kääpiöhamstereita kannattaa pitää mieluiten terraariossa tai vanhassa akvaariossa. Ne eivät ole niin innokkaita kiipeilemään kuin kultahamsterit, mutta järsijät usein häkkien kaltereita. Jos pidät kääpiöhamsteria häkissä, häkin pintojen väli ei saisi olla suurempi kuin 7 mm. Venäjänkääpiöhamsterit eivät välttämättä tarvitse terraarioonsa kantta edellyttäen että kannettomassa asumuksessa ei ole varsinkaan reunojen lähellä esineitä (koppi tms.) joiden päältä voi hypätä karkuteille. Kiinankääpiöhamsterit vaativat asumukseensa ehdottomasti kannen, sillä ne ovat vilkkaita kiipeilemään ja karkaavat helposti. Häkin tai terraarion vakiovarusteisiin kuuluvat painava ruokakuppi, juomapullo ja pesäkoppi. Myös juoksupyörän voi laittaa. Kultahamsterin juoksupyörän halkaisijan tulisi olla vähintään 18 cm, muuten hamsterin selkä voi vääntyä. Avonaisen juoksupyörän ympärille on usein tarpeen kietoa suikale kartonkia estämään jalkojen lipsuminen pintojen väliin. Lisäksi hamsterin asumukseen kannattaa laittaa jyrskittäviä oksia, joilla voi myös kiipeillä, sekä vessapaperirullia ja pieniä kartonkirasioita. Kaikkia muovisia tarvikkeita pitäisi välttää, juomapulloa lukuunottamatta. Muovinen pesäkoppi on huonoin mahdollinen vaihtoehto, koska se kostuu sisältä. Kuivikkeeksi käy tavallinen kutterinpuru. Purua kannattaa laittaa paksultti, sillä hamsterit kaivelevat mielellään puruissa. Usein ne myös tekevät pesänsä mielellään paksuun purukerrokseen. Pesämateriaaliksi kannattaa antaa esim. revittyä talouspaperia, pesäolkea, pehmeää heinää tms. Hamstereille myytävää

pesävillaa kannattaa välttää. Sopiva siivousväli hamsterihäkille on n. viikko, vessanurkka kannattaa siivota useammin. Pitkäkarvaiselle hamsterille kannattaa valita kuivikkeeksi Mörtti Röpöä, koska se ei tartu karvoihin kuten purut.

RUOKINTA

Hamsterit syövät luonnossa hyvin monipuolista ravintoa. Siksi myös lemmikkien ravinnon monipuolisuudesta tulee huolehtia. Hamsterit tarvitsevat ravinnossaan jonkin verran eläinproteiineja. Perusravinnoksi hamstereille sopii parhaiten täysravintopelletti, kuten Altromin. Jos syötät jyväsekoitusta, katso ettei siinä ole liikaa rasvaisia siemeniä. Lisäksi hamstereille kannattaa silloin tällöin antaa vaikka nokare jauhelihaa, jauhomatoja, erilaisia puuroja, maustamatonta jogurttia, raejuustoa, vauvan soseita, keitettyä riisiä ja perunaa, makaroni- ja maksalaatikkoa ja tuoreravintoa. Tuoreeksi ravinnoksi käyvät esim. porkkana, omena, salaatti ja voikukanlehdet. Anna lisäravintoa aina kohtuudella ja poista syömättä jääneet ruoat seuraavana päivänä. Mitään pilaantunutta hamstereille ei koskaan saa antaa. Ota ruokinnassa huomioon, että hamsterit varastoivat ruokaa! Se, että ruokakuppi on tyhjä, ei tarkoita että ruoka välttämättä olisi loppu. Hamsterin koppi voi olla puolillaan ruokaa. Tarkista hamsterin koppi säännöllisesti tällöin ja poista ruokavarastot, jos näyttää siltä että ne ovat vähänkin pilaantuneet. Koppiin varastoitu ruoka saattaa kostua ja homehtua, jos kopin ilmanvaihto on kehno. Ruoan lisäksi hamsteri tarvitsee raikasta vettä.

MUU HOITO

Hamsterin turkki ei yleensä vaadi kummempaa hoitoa. Poikkeuksen muodostavat kuitenkin pitkäkarvaiset hamsterit, joiden turkkia pitää harjata silloin tällöin. Etenkin takapäen laahukseen muodostuu helposti takkuja, koska purut tarttuvat karvoihin. Hamsterin kynsiä ei juuri tarvitse leikata. Tarkista säännöllisesti hamsterin hampaat ja takapäen puhtaus. Talvikkouroksilla on lisäksi vatsassaan erityinen rasvarauhanen, jota on syytä tarkkailla. Jos rauhanen on likainen, se tulee puhdistaa ettei se pääsisi tulehtumaan.

LIIKUNTA

Hamsterit saavat varsin hyvin liikuntaa häkissään, mikäli niillä on juoksupyörä. Kaikille hamstereille ei pyörää kuitenkaan voi laittaa. Hamsteri kannattaa päästää välillä lattialle jaloittelemaan. Älä päästä hamsteria hetkeksikään silmistäsi sen ollessa vapaana. Etenkin kääpiöhamsterit katoavat pienen kokonsa vuoksi helposti. Rajaa jaloittelualue yhteen huoneeseen ja varmista, että lattialla ei ole sähköjohtoja eikä lattian rajassa ole pieniä koloja, jonne pujahtaa. Etenkin keittiön alakaapeista saattaa löytyä kiehtovia reittejä jopa talon rakenteisiin viemäri- ja vesiputkien läpivientien kautta.

HAMSTERIN TERVEYS

Hamsterit ovat varsin terveitä eläimiä, mutta vanhemmiten saattaa ilmetä ongelmia, kuten kasvaimia. Campbellella on myös havaittu perinnöllistä sokeritautia. Sairas tai vanha hamsteri usein laihtuu, muuttuu apaattisemmaksi ja sen turkki menettää kiiltonsa. Jos hamsteri vaikuttaa sairaalta, vie se eläinlääkəriin. Hamstereilla tavataan joitain vakavia tarttuvia sairauksia, joten omistajan kannattaa tarkkailla lemmikkiään - etenkin jos se on vasta hankittu tai sillä on kontakteja ulkopuolisiin hamstereihin (esim. näyttelyissä). Tapaturmaiset tai tappelussa syntyneet vammat ovat melko tyypillisiä hamstereilla. Joskus astutusta yritettäessä kultahamsterit voivat vahingoittaa toisiaan pahoin. Puremat pitäisi aina hoitaa asianmukaisesti, jotta tulehduksilta vältyttäisiin. Jos hamsteri pääsee putoamaan ja se jää jonnekin puristuksiin, se saattaa niin ikään loukkaantua pahoin. Jos huomaat hamsterisi käytöksen jotenkin muuttuneen tapaturman seurauksena, vie se eläinlääkəriille. Sisäiset vammat eivät näy päällepäin. Joskus hamsterin poskipussit saattavat tulehtua esimerkiksi haavauman tai pussiin juuttuneen vierasesineen (jyvä, akana, heinänkorsi, jne.) takia. Tulehdukseen auttaa eläinlääkəriin määräämä antibioottikuuri. Myös loistartunnat ovat mahdollisia, myös hyvin hoidetuilla eläimillä. Ulkoloiset voi häätää apteekista saatavalla Frontline-suihkeella tai -valeluliuksella, tai eläinlääkəriin määräämällä valmisteella (esim. Ivomec).

